

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

โอกาส และผลตอบแทนในการประกอบอาชีพหลังจากเรียนจบจากสถาบันการศึกษานับเป็นข้อมูลขั้นพื้นฐานที่ตัวนักศึกษาและผู้ปกครอง จำเป็นต้องใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนด้านการศึกษาอย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงพบว่า ข้อมูลดังกล่าวมีต้นทุนสูงในการได้มา นอกจากนี้ หากพิจารณาเป็นกรณีเฉพาะคณะเศรษฐศาสตร์ พบว่าทางเลือกในการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่เรียนจบคณะเศรษฐศาสตร์มีความไม่ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับ การตัดสินใจลงทุนศึกษาในคณะอื่น เช่น นักศึกษาที่เรียนจบจากคณะการบัญชีจำนวนมากจะประกอบอาชีพเป็นนักบัญชี เรียนจบจากคณะนิติศาสตร์ ทำงานเป็นทนายความ เป็นนักกฎหมาย เรียนจบจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบอาชีพเป็นวิศวกร เป็นต้น หรืออาจกล่าวได้ว่า ลักษณะทางวิชาชีพของวิชาเศรษฐศาสตร์มีน้อยกว่าโดยเปรียบเทียบกับวิชาอื่น

หากพิจารณาลักษณะของอาชีพที่นักเศรษฐศาสตร์สามารถมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน จะพบว่า กรมการจัดหางาน (2544) นิยามลักษณะอาชีพของนักเศรษฐศาสตร์อย่างกว้างๆ ว่า เป็นผู้ปฏิบัติงานในอาชีพที่ได้แก่ ผู้ทำการศึกษาวิเคราะห์วิจัย และนำหลักเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการงานที่เกี่ยวข้องกับรายได้ รายจ่าย การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ การผลิต การบริโภคสินค้าและบริการ รวมถึงการพัฒนาทฤษฎีต่างๆ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเป็นหลัก วางแผนงานเพื่อส่งเสริม พัฒนา การวางแผนงานด้านการเงิน การคลัง ภาษีอากร เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้า และแรงงาน

นอกจากนี้กรมการจัดหางานได้สรุปลักษณะสำคัญของงานที่นักเศรษฐศาสตร์ทำอันประกอบด้วย

ก. การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และวางแผนงาน เพื่อส่งเสริมพัฒนา และแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ เกี่ยวกับการผลิต การลงทุน และแรงงาน

ข. ศึกษาเกี่ยวกับการดำรงชีพของมนุษย์ และจัดการหาสินค้าบริการมาบำบัดความต้องการอาทิ ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่อยู่อาศัย บริการ หรือการบันเทิง ตลอดจนการศึกษาสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ค. ค้นหาวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ รวบรวม และตีความข้อมูลดังกล่าว

ง. จัดวางแผนงานตามผลการศึกษาเศรษฐกิจ จากข้อมูลที่ได้วิเคราะห์แล้ว

จ. ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานประกอบธุรกิจของเอกชน หรือหน่วยงานรัฐบาลในเรื่องต่าง ๆ เช่น ประสิทธิภาพของการทำงาน ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน

ฉ. เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจสาขาใดสาขาหนึ่ง เช่น เกษตร การคลัง อุตสาหกรรมการค้าระหว่างประเทศ แรงงาน หรือเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องเช่น ภาษีอากร การวิจัย

จากนิยาม และลักษณะงานข้างต้น เศรษฐศาสตร์บัณฑิตสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยการประกอบอาชีพหลากหลาย ตำแหน่งงานตรงของบัณฑิตในองค์กรของรัฐ คือ เศรษฐกร นอกจากนี้ยังสามารถทำงานด้านอื่นๆ เช่น เจ้าของกิจการ สถาบันการเงิน หน่วยงานภาคเอกชน

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งอาชีพ วิเคราะห์ผลตอบแทนของ เศรษฐศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ สสำรวจสถานะการทำงาน ความคิดเห็นที่มีต่อคณะของบัณฑิต รวมถึงวิชาที่นำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน

ผลการศึกษาของงานวิจัยมีเป้าหมายนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิตให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน กำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของบัณฑิต นอกจากนี้นักศึกษา และผู้ปกครองสามารถนำผลการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจเลือกลงทุนในคณะ เศรษฐศาสตร์

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. สสำรวจแหล่งอาชีพ วิเคราะห์ผลตอบแทน และสถานะการทำงาน ของ เศรษฐศาสตร์บัณฑิต
2. ศึกษารายวิชา และกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของ เศรษฐศาสตร์บัณฑิต

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยทำแบบสำรวจโดยการออกแบบสอบถามศิษย์เก่าคณะ เศรษฐศาสตร์ โดยเริ่มศึกษาศิษย์เก่าการศึกษาระดับปริญญาตรี 2536 ถึง 2549 รวม 14 รุ่น ซึ่งมีบัณฑิตจบไปแล้ว 569 คน โดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างปรากฏรายละเอียดในส่วนระเบียบวิธีวิจัย

เหตุผลของการเลือกบัณฑิตเพียง 14 รุ่น เนื่องจากถ้าใช้ศิษย์เก่าทุกรุ่นข้อมูลที่ได้ อาจมีผลทำให้ผลการศึกษาลาดเคลื่อนได้ เพราะบัณฑิตจบการศึกษาไปเป็นเวลาหลายปี ข้อมูลบางส่วนอาจเกิดการไม่เที่ยงตรง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการศึกษาใช้ประกอบการปรับปรุงหลักสูตร และการประชาสัมพันธ์คณะ
เศรษฐศาสตร์
2. บุคคลทั่วไปสามารถนำผลการศึกษาไปใช้สำหรับการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะ
เศรษฐศาสตร์